

## **EL FEDERALISME INTRANSIGENT BARCELONÍ: DEL CLUB DELS FEDERALISTES A *EL ESTADO CATALÁN*, 1868-1873**

*Josep Pich Mitjana*

Aquesta comunicació pretén explicar els inicis, la consolidació i l'evolució del republicanisme federal intransigent barceloní que es vertebrava entorn de l'associació política el *Club dels Federalistes* de Barcelona, i del diari *El Estado Catalán*.

Durant el Sexenni Democràtic, una de les novetats polítiques i doctrinals més remarcables de la nova generació de dirigents demòcrates republicans barcelonins era la defensa d'un projecte federal inspirat en l'organització política i institucional dels Estats Units d'Amèrica i la Confederació Helvètica.

Els impulsors del Club dels federalistes, la primera associació política federal catalana, volien una societat més justa, estaven preocupats pel benestar de les classes populars i pretenien transformar la monarquia centralista i uniformitzadora espanyola en una república, democràtica i federal. El primer president interí del Club va ser Carlos Fernández de Castroverde, un dels francmaçons més importants de Barcelona, que havia residit molts anys als Estats Units, i va ensenyar els seus consocis com funcionaven els partits polítics nordamericans. El primer president ordinari va ser Gonçal Serraclara, que ocupà el càrrec fins que va ser elegit diputat pel Partit Republicà Democràtic Federal a les Corts Constituents. Valentí Almirall el substituï en la direcció del Club, des d'on va començar a formular el corpus polític i doctrinal del federalisme intransigent barceloní. Els federals intransigents barcelonins es caracteritzaven pel seu idealisme, ja que pensaven que les idees estaven per damunt de les persones; pel seu dogmatisme, donat que posaven el seu projecte per damunt de qualsevol tàctica política; i pel seu maximalisme, tal com reflectia el seu lema, «o tot o res».

Entre 1869 i 1870, les dues principals tendències republicanofederals de la capital catalana publicaven dos diaris: *La Razón*, vinculat als republicans històrics, i *El Estado Catalán*, partidari del federalisme intransigent, que debatien públicament les seves discrepàncies polítiques i doctrinals. Als inicis del regnat d'Amadeu I, el republicanisme federal barceloní entrà en una etapa de crisi, que durà fins al final del regnat del monarca italià i la proclamació de la Primera República. En aquesta avinentesa, els federals intransigents de la capital catalana intentaren reiteradament proclamar l'Estat català dins de la federació espanyola i/o ibèrica, sense aconseguir-ho. Publicaren la darrera etapa d'*El Estado Catalán* a Madrid per intentar influir en la constitució de la República federal espanyola, però aviat es desenganyaren de la possibilitat que aquest canvi arribés des de les Corts Constituents.

En definitiva, s'explicarà l'activitat d'una tendència del republicanisme federal barceloní que, durant el Sexenni i especialment amb la Primera República, va constituir i impulsar un projecte polític i doctrinal que vinculava federalisme i catalanisme.